

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemani velja:

Za celo leto predplačan 15 gid., za pol leta 8 gid., za četrt leta 4 gid., za jeden mesec 1 gid. 40 kr.

V administraciji prejemani velja:

Za celo leto 12 gid., za pol leta 6 gid., za četrt leta 3 gid., za jeden mesec 1 gid.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gid. 20 kr. več na leto.
Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inserate) vsprejema upravnilstvo in ekspedicijska v „Katol. Tiskarni“, Vodnikove ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Sementiških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob pol 6 uri popoldne.

Štev. 111.

V Ljubljani, v petek 15. maja 1896.

Letnik XXIV.

Državni zbor.

Dunaj, 14. maja.

Poslanska zbornica je v sredo nadaljevala posvetovanje o davčni reformi. Baron Dipauli pobija predlog dr. Kaizla, da bi se veleposestnikom ne popustilo pri zemljiškem davku, temveč ta popust razdelil med davkoplachevalce, katerih čisti katastralni dohodek ne presega tisoč goldinarjev. Veliko je bogatinov, ki ne plačujejo nobenega davka, toda mnogi poslanci se upirajo premembi v tem oziru.

Posl. dr. Herold podpira Kaizlov predlog, ker je na korist poljedelstvu, ter naglašja, da bode ravno Češka po novi davčni reformi hudo prizadeta. Dežele težke pokrivajo svoje potrebščine in treba zviševati deželne priklade, pri vsem tem pa se jim omejuje avtonomna uprava, n. pr. gledé šolstva. Ker torej davčna reforma izvira iz centralističnega zistema, bode mladočeška stranka proti njej glasovala.

Finančni minister vitez Bilinski ugovarja nekaterim trditvam predgovornika ter pravi, da prebivalstvo ne more biti neprijetno iznenadeno povodom razprave o tem zakonu, ker se mu bode naklonila podpora in davčni popust. Nato ugovarja minister predlogu posl. Kaizla, češ da ni izpeljiv, ter izjavlja, da vlada ne bode predložila načrta v najvišje potrjenje, ako zbornica pritrdi Kaizlovemu predlogu, ker s tem ni dosežen smoter, kakoršnega zasleduje vlada.

Zoper predlog posl. Kaizla govori še posl. Peška, ki pripomni, da bi bilo to načelo mero-dajno pri hišnem razrednem davku, nikakor pa ne v tem slučaju.

Posl. Lueger pozivlja zbornico, naj se pri davčnih olajšavah v prvi vrsti ozira na dunajsko mesto, ki je največji davkoplachevalec, a se pri eventualnih olajšavah kaj rado prezira. Konečno izjavlja, da dobita od prestejočih olajšav največ koristi Galicija in poljsko veleposestvo, ter da ne glasuje za predloge odseka, pač pa za predlog posl. Kaizla.

Posl. grof Zedtwitz zavrača nekatere napade na veleposestvo, češ da zavzema egoistično stališče.

Posl. Kramar priporoča predlog posl. Kaizla ter dokazuje, da je izpeljiv in da ne bode imel nikakih zlih posledic, pač pa mnogo koristij za nižje ljudstvo.

Potem sledi cela vrsta stvarnih popravkov. Pri glasovanju po imenih sta se vsprejela člena 4 in 5 nespremenjena po odsekovem predlogu, člena 6 in 7 pa po predlogu posl. Abrahamovicza.

Predlog posl. Kaizla je zbornica odklonila s 116 proti 79 glasovom. Izmej Mladočehov je zanj glasoval samo posl. vitez Meznik, kar je vzbudilo mej njimi splešno nejevoljo.

Člen 8. se vsprejme po predlogu posl. Abrahamovicza z dostavkom posl. Herolda. Ostale člene 9—12 je vsprejela zbornica po nasvetu odsekovem ter odklonila predloge posl. Robiča, Kramarja in Kronawettra.

Na to se debata zaključí.

Železniški minister vitez Guttenberg predloži načrt zakona glede zagotovitve nekaterih železnic nižje vrste. Predloga se izroči železniškemu odseku.

Posl. Pacak in tovariši izročé nujni predlog

glede podpore nekaterim občinam v kolinskem in kutnogorskem okraju.

Jednak predlog stavi poslanec Lang s tovariši za občine taborskega okraja.

Posl. Fux in tovariši interpelujejo minister-skega predsednika kot vodjo notranjega ministerstva radi nerednostij pri zavarovalnici zoper nezgode.

Posl. Hauck zahteva pojasnil glede razpuščenja akademičnih društev na dunajskem vseučilišču.

Prihodnja seja v petek.

Razprava o volilni reformi.

Govor poslanca Pfeiferja v državnem zboru dne 30. aprila t. l. (Konec.)

To sodelovanje se vrši po voljenih poslancih, kateri naj bi v svoji celoti zastopali voljo narodovo. Da se pa ta resnična in čista volja ljudstva spozna, je potrebno modrih in pravičnih volilnih zakonov in zagotovila, da se strogo izvršujejo.

K volilnim zakonom se pa ne štejejo samo določila, kdo sme voliti in kdo voljen biti, temveč tudi določila, da se vsakdo brez ovire lahko poslužuje svoje volilne pravice po lastnem prepričanju, in konečno treba določil, s katerimi se zabranjuje previdnost proti vsake vrste sleparstvu pri volitvah, naj je zagrešé ali od zgoraj vladni organi, ali od spodaj volilci.

Zato mora vlada in vsi javni funkcionarji pospeševati najpopolnejšo nepristranost in objektivnost pri volitvah vsake vrste in zlasti še pri reklamacijah.

Žal pa, da ji daje konečni stavek v § 26. državnozbornskega volilnega reda pravico, da sme delati pri volitvah po svoji volji. Ta stavek se glasi: „Uradnik, poklican, da o ugovorih odločuje, naj

LISTEK.

Južna Afrika.

Spisal P. Emanuel Drevenšek.

(Dalje.)

IV.

Jarnej Diaz odkril je leta 1485 predgorje „dobre nade“, ki se je prej imenovalo Cap Tormentoso — viharno predgorje, in to po vsej pravici. Objadral pa je to predgorje še le Vasko de Gama leta 1498 in ker je bilo morje ravno mirno, prekrstil je predgorje v nadi, da bo to predgorje velikega pomena, in to ime ostalo je do danes, Vasko de Gama pa ni pristal na kapu, ampak jadral je dalje ob vzhodni obali. Božični dan 1498 bližal se je deželi, katero je prekrstil v „Natal“, ker jo je zagledal na dan rojstva (latinsko: „dies natalis“) Gospodovega. Tudi v Natalu ni Vasko ustanovil nobene naselbine, ampak jadral je dalje. Pristal je še na mnogih krajih, a iz Melinde prišel je s pomočjo nekega muhamedanca leta 1499 v Vzhodno Indijo. Tako je bila najdena ta za kupčijstvo in trgovino preimennitna pot. Vse te dežele kakor tudi vzhodno Indijo so Portugalci posedli in v znak, da so oni gospodarji kake zemlje, so postavili tam na kamenitnem stebru železen križ. Ne smemo pa misliti, da so Portugalci brez vsacega truda te dežele posedli. Kakor sta papeža Inocenc VIII. in Aleksander VI. pripoznala, bili so Portugalci posestniki vseh dežel, katere so

našli in jih bodo našli in ker so objadrali celo Afriko, torej bi imela biti cela Afrika njih posest. Pa v kljub temu stalo jih je mnogo denarja in ljudij, da so le obrežja zamogli posesti, na notranjo Afriko niso imeli prav nobenega vpliva. Sicer so res mnogo v ti smeri poskušali, toda vsi taki poskusi so spodleteli. Tako nam pripoveduje neki misijonar Joaodos Santos o vojski, katero je vodil pogumni junak Fran-zisco Bareto proti državi Monomotapa. Ker o tej državi nekaj več vemo iz pisem in odlomkov dnevnika apostola kafrov, Gongalo Silveira, naj tu navedem.

Omenjena pisma in dnevnik prišla so po naključju v jezuitski kolegij v Coimbri in po teh napravil je Nikolaj Godigno S. J. leta 1611 životopis v latinskem jeziku.*)

V tem životopisu se nahaja popis države Inhambane*) in Monomotapa (sedanja Gaza - dežela, angleška in portugalska Sambahesija). To je jedini vir, iz katerega zajemamo o razmerah Vzhodne Afrike za dobo celih 300 let, poleg že imenovanega poročila dominikanca Joaode Santos. Te dve knjigi služili ste tudi meni kor vir.

(Dalje sledi.)

*) Napis se glasi: „Vita Patris Honzali Sylveirae S. J. Sacerdotis in regno Monomotapa martyrium passia R. P. Nicolao Godigno eiusdem S. J. Theologo latine composita. Luqdui 1612, 8°; Coloniae Agrippinae 1616, 8°.“

**) Pomen te besede je od kafskega „hamba“ = iti, jahati, peljati se, potovati, in reka, ki nosi to ime, je „plovna reka“, država, skozi katero teče reka, „država s plovno reko“.

Dve družini.

Povest. — Spisal Traven.

I.

Z velikim zavojem pod pazduho se je vračal krojač Jože Vejan iz Megličeve prodajalne, kjer je nakupil blaga za obleko, ki jo je naročil pri njem učitelj Grbec. Zamišljen v razne račune hoče hitro mimo prodajalne Majarjeve, a gospodar, stoječ med vrati, ga pokliče k sebi. Vejan se nemalo začudi, stopi bliže, sname klobuk in vprašaje vzdigne obrvi. Majar mu namigne z roko ter odide pred njim skozi štacuno v majhno sobo, ki je bila nekaka pisarna. Vejan se malo obotavlja, a Majar ga posili na stol, sam pa séde njemu nasproti.

Vejan je bil človek kakih štiridesetih let, majhen in suh, visocega čela, goste, polne brade in trhlega, že zelo razoranega obraza, med tem ko so bila lica orjaškega, visocega in širocega Majarja polna in tako rudeča, da se je bujna barva izpreminjala že nekoliko na višnjevo; trgovčeve oči so bile majhne in brezbarvne, skoro popolnoma zakrite od debelih trepalnic.

„Že davno sem mislil govoriti z vami,“ prične Majar, „pa ogibljete se me tako, kakor bi bil kužen.“

Vejan se v zadregi premika na stolu in si da opraviti z zavojem.

„Jaz... jaz res ne vem, čemu bi se vas ogibal...“

„Jaz tudi ne, verjemite mi. Kolikor mi je znano, vam doslej še ničesar hudega nisem storil.“

24 ur pred volitvenim rokom izvrši potrebna popravila volilnih listin.“

Ta določba odpira vrata na stežaje samovoljstvu in tla spodmakne vsakemu ugovarjanju. Uradnik potem lahko čisto po svoji volji in brez odgovornosti prečrta volilce, ki mu ne ugajajo, tudi potem, ko jim je legitimacijske liste že poslal, in druge, ki nimajo volilne pravice, pa ugajajo vladi, vpiše v imenik.

Tako nepošteno postopanje se je pred več leti godilo na Kranjskem, ko so nekateri vladni organi na podstavi § 26. odstranili nekatere nevšečne volilce iz imenika, nasproti so pa vladi prijazne nevolilce vpisali in s temi „nezakonitimi“ sredstvi pripomogli vladnim kandidatom do večine. (Tako je!)

Imam na razpolago v aktih zabeležene dokaze, iz katerih se spozna, da so neznanim, med drugimi celo v ubožnicah živečim ljudem zadnji trenotek dali volilno pravico, ter so jim dali lepo doneče naslove namišljenih prodajalcev, konfekcionarjev itd. v volilnem imeniku. Drugi dan pa so že zopet izginili iz površja, kakor jednodnevnic. To je oficijelna korupcija!

Ko so jedenkrat volilni imeniki razpoloženi na ogled, je dovoljena sprememba le, ako je potrebna vsled odlokov o reklamacijah. — Ker je volilni imenik javna listina, s katero se priznava volilna pravica, se more le potom reklamacij dognati, ali je pravilno sestavljen ali ne.

Zato stavim predlog:

„V 26. državnozbornskega volilnega reda z dne 2. aprila 1893 ostane prvih šest odstavkov nespremenjenih, namestu zadnjega odstavka pa naj se dostavi nastopno določilo: Ko so volilni imeniki razpoloženi na ogled, se ne smejo nič spreminjati, razven v kolikor so potrebne spremembe vsled reklamacij.“

Proti drugim volilnim zlorabam, vzlasti da denar pri volitvah ne igra velike ali odločilne vloge, kakor je to na Ogerskem v navadi, kjer se mnogo volitev določi z denarjem, kjer je n. pr. državnozbornska volitev v Kaposvaru veljala vladno stranko 48.000 gld., opozicijo pa 12.000 gld. (Čujte!), treba tudi nas vse potrebno oskrbeti. Take volitve niso tekmovalja mej načeli in programi, marveč tekmovalje mej kapitali, in nasledek temu so panama- in banka romana škandali.

Pošten kandidat ne more tekmovali na takem polju, politično areno obvladajo kapital in katalinarične eksistence, katerim je država le molzna krava. Treba pravočasno gledati, da tudi pri nas ne zabredemo v take razmere.

Dovolil sem si te stvari opomniti na podlagi lastnih poizvedovanj in onih svojih ožjih somišljenikov ter priporočam, da visoka zbornica vsprejme moj predlog, ako se pa to sedaj ne zgodi, prepri-

„To se pravi,“ odvrne Veján, „odpudili ste sem ter tja kakšnega človeka od mene, češ, da slabo delam, in ste mu priporočili Iglíča . . . No, to mi ni škodilo, jaz imam dela še zmirom dovolj.“

„Prosim vas, prosim vas, Veján, to so bajke; nalagali so se vam.“

„Ej, vsaj mi je ravno včeraj povedal Žonta . . .“

„Zavil je moje besede, rečem vam . . . Jaz mu dam blago, on pa pravi: ‚Kaj mislite, ali dam delati Vejánu?‘ ‚Nu, pa dajte!‘ odgovorim jaz. In on dalje: ‚Mislite, da bo dobro napravil?‘ ‚Kaj to jaz vem!‘ pravim mu, — kar je tudi res! Ali morem jaz vedeti —?“

„Kako bi ne vedeli, saj sem že delal vam samim; to je seveda že dolgo od tega —“

„Vsaj vidim, Veján, vsaj vidim: vi ste mi krivični in tako razumete napak vsako mojo besedo. Pa naj bo! Jaz vam tega ne zamerim, kakor vam tudi takrat nisem — že veste kedaj.“

„Oho, takrat, gospod Majar, bi vam imel jaz zameriti. Ali niste vi sami začeli, kakšna pa kakšna da sta moja sinova, da ne bo nikoli nič iz njiju, da sta berača, kakor njun oče, in da ostaneta —“

„Tega jaz nisem govoril, Veján, nikoli ne! Vi ste bili pijani —“

„Kaj?!“ zakliče Veján jezno in vstane.

„No, sedite, Veján, nisem vas mislil žaliti. Res je, da sem dejal tedaj morda kaj takega, kar ni bilo ravno prav.“

„Dejali ste kaj takega, jaz tudi mislim da. A jaz nisem čisto nič pretiraval, ko sem vam odgovoril, da se vaš sin po Dunaju samo potepa —“

(Dalje sledi.)

čan sem, da se bo to zgodilo takrat, kadar pride občna volilna pravica do svoje veljave. (Dobro!)

Politični pregled.

V Ljubljani, 15. maja.

Dunajske občinske razmere. Minulo sredo se je vršila zadnja seja začasnega upravnega sveta dunajske mestne občine. Okrajni glavar dr. Friebeis je obširno poročal o svojem „vsepešnem“ delovanju od 13. novembra 1895 do meseca maja letos ter pripomnil, da je razven nekaterih malenkostij, katerih rešitev se pridržuje novemu odboru, vse rešeno v najlepšem redu. Mestna opravila so se reševala naglo, natančno in objektivno, tako da se začasni upravi ne more ničesar očitati. K tej samohvali pripomni dunajska židinja, da je bilo take natančnosti in objektivnosti pogrešati že celo vrsto let in da je mesto nereda nastopil najboljši red. S tem dostavkom dajo židovski liberalci sami sebi najgorjo zausnico. Celi svet namreč ve, da je bila poprej cela občinska uprava v rokah dunajskih židov, ki so brez najmanje ovire lahko delali, karkoli se jim je zdelo primerno. Ako je torej sedaj v začasni upravi vladal veliko lepši red, s katerim pa dunajsko ljudstvo, kolikor znano, ni posebno zadovoljno, tedaj priznavajo židovski liberalci sami, da je ravno pod njihovo vladno bila cela uprava v največjem neredu. S tem vlečejo torej sami sebe na zatožno klop in ako kedaj pišejo resnico, je to gotovo v navedenem slučaju. Konečno pa židinja z nji lastno skrbljivostjo za „občni blagor“ izraža dvom, da se ohrani „lepi“ red tudi pod antisemitsko vladno. V tem oziru najbode popolno potolazena, kajti krščansko, zavedno ljudstvo bode gotovo bolje skrbelo za lastne koristi, nego so to storili židovski kapitalisti.

Komisija gosposke zbornice, ki se ima posvetovati o načrtu glede volilne preosnove, ima v svoji sredi sedem članov desnice, pet članov leve in tri srednje stranke. K prvi seji se snideje člani komisije skoro gotovo že danes, v kateri se bode komisija konstitovala in se delo razdeli mej posamezne članove. Z neke strani se zagotavlja, da bode komisija s svojim delom gotova do binškošnih praznikov. Po praznikih se prične takoj razprava v gosposki zbornici. Poglavitni dve točki, glede katerih se vname najbrže daljša debata, je § 41, kateri govori o volilni pravici poslov in katerega je poslanska zbornica zavrgla, in zahteva slovenskih poslancev, naj se dovolita Kranjski dva mandata v peti skupini.

Poljedelski odsek se je pečal v zadnji seji z vprašanjem glede ustanovitve kmetskih zadrug. Po daljši debati se je sklenilo, da mora k zadrugi pristopiti vsak poljedelec. Za predlog je glasovalo 12, proti pa 8 poslancev. Poročevalca dr. Marcheta je to tako užalilo, da je odložil posel poročevalca in bode tega voliti v prihodnji seji. Odsekova večina je storila s tem sklepom važen korak in le želeto je, da bi bila vladna predloga v tem smislu sprejeta tudi v obeh zbornicah.

Ogerski ministerski predsednik je dospel v sredo zjutraj na Dunaj ter se v teku včerajšnjega dne dalje časa posvetoval z ministerskim predsednikom grofom Badenijem in zunanjim ministrom grofom Goluhovskijem radi srbske zastavne afere. V ogerski poslanski zbornici se pripravljajo mnogovrstne interpelacije radi postopanja Srbov nasproti Ogerski in zato se hoče baron Banffy dobro pripraviti. Včeraj zvečer se je Banffy vrnil v Budimpešto. Govori se, da namerava ogerska vlada kot za kazen prepovedati uvoz iz Srbije in pretrgati z njo trgovinsko zvezo.

Turčija. Pred nedavnim časom so vsi v Carigradu živeči poslaniki zahtevali od turške vlade, naj jim pojasni, kaj je ukrenila, da se zaduši splošna nejevolja v Zeitunu in njega okolici. Minuli teden je odgovoril notranji minister Tefik paša na to interpelacijo. Glede imenovanja mohamedanskega kaimakama za Zeitun je odgovoril minister, da je to imenovanje začasno. Minister se izgovarja, da je sedaj ni mogel namestiti krščanskega moža, ker bi s tem činom preveč razburil mohamedanske prebivalce. Pristavi pa, da bode takoj namestil krščanske kaimakame povsodi, koder bode potrebno in kedar bodo dopuščale razmere. Dotikajoč se obljubljenega davčnega popusta pravi minister, da so bili te dobrote (!) deležni vsi davkoplačevalci v mestu, v okolici pa ne, pristavi pa, da se vsled tega ni objavila ta naredba, da ne bi o tem zvedeli tudi ostali okraj. Iz tega se razvidi, da vlada prav za prav

kristijanom na ljubo ni storila nikake usluge, ker se tega ni popolno izvedla, kar je obljubila in kar bi morala storiti. Značilno je posebno to, da se vselej izgovarja na mohamedanske prebivalce, ki so v teh okrajih v manjšini. Merodajni krogi bi se tukaj morali ozirati na pravične zahteve večine, in tedaj je upati, da se vrne težko zaželjeni mir v deželo.

Španija in Zvezne države. Že koncem februarja letošnjega leta se je pojavil razpor mej španjsko vladno in Zveznimi državami, ki so baje provzročile upor na Kubi, in že takrat ni veliko manjkalo, da se vname vojska mej obema državama. Ameriški senat in zbornica sta opetovano odobraval postopanje Kubancev ter le malo je manjkalo, da se Kuba ni soglasno proglasila neodvisnim republikam. To postopanje je pa zelo razburilo španjske kroge, prirejale so se mnogovrstne demonstracije in ljudstvo je pozivljalo vladno na maščevanje. Prvotna razburjenost se je sicer nekoliko poglela, toda vsa znamenja govore, da se vihar z nova in silneje ponovi. Na jedni strani Španjce jezi, da vkljub vsestranskemu naporu ne morejo ničesar doseči, na drugi pa vidijo v svojo veliko jezo, kako dohajajo kubanskim vstašem raznovrstna pomožna sredstva z ameriške celine. Poleg orožja, streliva in denarja pošiljajo Zvezne države tudi manjše čete prostovoljcev, ki se združujejo z vstaši, in tako naravnost in zdatno podpirajo kubansko vstajo. Minuli petek so zasačili španjski vojski krdelce ameriških prostovoljcev, in „energični“ general Weyler bi jih bil gotovo posekal, ko bi ne imel strogega ukaza, prepuščati take razsodbe najvišjemu vojnemu sodišču. Sedaj španjska vlada prav lahko vidi, da ji ne kaže drugače postopati, nego da ugodí zahtevam Kubancev ter pošlje svoje čete domov. Nadaljna vojna bi jo le še bolj zapletla v neprijetnosti z Zveznimi državami in eventualna vojska z njimi bi imela za Španijo zelo slabe posledice. — Govori se konečno, da odstopi general Weyler in se imenuje njegovim naslednikom glavni kapitan na Filipinah Blanco.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 15. maja.

(Najvišje potrjenje.) Presv. cesar je potrdil zakon, s katerim se dovoljuje ljubljanski občini vzeti posojila 400.000 gld. za električno razsvitljavo.

(Skrajna surovost.) Zadnji „Narod“ je skrajno surovo napadel dež. poslanca g. Vilj. Pfeiferja zaradi njegovega zadnjega govora v državnem zboru o davčni preosnovi. Mi dotični govor objavimo po stenografičnem zapisniku, da čitatelji spoznajo, kako krivičen je „Narod“, da zaradi takega govora napada poslanca Vilj. Pfeiferja. Za danes le omenimo, da je gosp. poslanec Pfeifer hvalil pri davčni reformi, kar je hvalevrednega, a tudi naravnost povedal, kar se mu zdi graje vrednega, da se bo namreč tudi ta davčna preosnova porabljala bolj v korist velikega kapitala, nego v obrambo malih posestnikov. — S tem vender posl. Pfeifer ni ničesar zagrešil, marveč povedal le goło resnico. Nečuvstvo je torej, da „Narod“ zaradi tega proti poslancu Pfeiferju pošilja v boj poslanca — Auspiza, katerega se celo sramuje nemška levica. — „Narodovcem“ je res dobro vse, le da z loparjem bijejo po onih državnih poslancih, ki vestno spolnujejo svojo dolžnost, kakor je to tudi v tem slučaju storil posl. Pfeifer. — Ni ga lista v Avstriji, v katerem bi se moglo sploh tako podlo pisati o kakem poslancu, kakor je storil v tem slučaju „Narod“ o poslancu Pfeiferju in sicer po nedolžnem. — Poštena žurnalistika nima merila, da bi mogla dostojno obsoditi tako nizkotno nepošteno pisarenje, katero narekujeja le strankarska strast in duševna onemoglost.

(Zvonik nunske cerkve v Ljubljani) bode kmalu dodelan. Ostrešje je že postavljeno ter se bode v kratkem kriti začelo. Stari zvonik je imel jako pohlevno nizko „kapico“ za streho, nova se strmo in ponosno dviguje proti nebu. Novi zvonik bode imel približno tako lice, kakoršno je imel zvonik zdaj podrté cerkve pri deželni bolnici, samo da zvonikovi zidovi ne segajo tako na visoko, ker je njih obseg le majhen in je podstava ostala prejšnja. Tako bode krasna nunska cerkev dobila po novem zvoniku prav primerno in dostojno olepšavo.

(V Slavini) je bila volitev občinskega starešinstva dne 12. t. m. Izvoljeni so bili: za župana Anton Križaj iz Orehka, za svetovalec: Franc Dekleva iz Slavine, Janez Klemenec iz Rakitnika, Janez Možina iz Grobišč in Jakob Kristan iz Orehka.

(Iz Železnikov) 14. maja: V sredo pred Vnebohodom izročili smo v hladni grob truplo pokojnega župnika gosp. Jož. Skofica. Od blizu in daleč se je zbralo obilno vernega ljudstva h pogrebu. Gg. duhovnov je prišlo 18; cerkvena opravila je izvršil preč. gosp. kanonik Ivan Sušnik, ki je v lepih besedah opisal življenje in delovanje pokojnikovo in njegovo mnogoletno trpljenje. Prerano žal se je ločil od nas dragi pokojnik, ki si je s svojo skromnostjo, modrostjo in delavnostjo pridobil zaupanje vse župnije, zato nam ostane vsikdar v blagem, hvaležnem spominu. — Naj v miru počiva!

(Za spominek † kanonika Jerana.) Č. g. Jak. Mrak, župnik v Naklem, 2 gld. — Č. g. Ivan Berlic, župnik v Mošnjah, 2 gld. — Č. g. Alojzij Stare, vpok. župnik v Ljubljani, 2 gld. — Č. g. Fr. Brulec, župnik na Vel. Dolini, 2 gld. — Č. g. Jakob Dolenc, župnik na Igu, 5 gld. — Č. g. Matija Sila, župnik in dekan v Tominju, 3 gld.

(Od Fare pri Kostelu.) Po naredbi okrajnega zdravnika kočevskega zaprla se je tukajšna šola na nedoločen čas vsled razširjajoče se vratne bolezni davice; najedenkrat jih je umrlo v župniji pet; kamor pride ta morilka otrok, pograbi navadno vse do zadnjega.

(Misijon.) Iz Planine: Devet let je minulo, kar se je pri nas vršil sveti misijon. Te dni je planinska fara zopet vzivala njegove milosti. Očetje lazaristi Heidrich, Nežmah in Krivec so s sveto vnemo orali srčne brazde in sejali vanje seme večnega življenja. Udeležba je bila mnogobrojna. Na prste nabrojimo lahko tiste, katerim je zastoj zvonil misijonski zvon. Hvala Bogu za njegov blagoslov! Pokazalo se je zopet, kako globoko verno je naše ljudstvo in kako umeva potrebo notranjega življenja. Z odkrito hvaležnostjo se zahvaljujejo Planinci, da se jim je ponudila prilika, živeti se pečati s svojo dušo in temeljito vrediti svoje razmerje do Stvarnika. — Lep vzgled je dal celi fari majoratni knez Windischgraetz, ki se je s svojim bratom in s svojimi uradniki udeležil misijona in vsem v spodbudo na vnebohod pristopil k Gospodovi mizi. Dne 14. t. m. smo sklenili blažene dni. Blizu 5000 oseb se je udeležilo veličastne sklepne procesije, kakoršne še ni videla Planina. Jedna želja nas je navedajala, ko smo gledali vesela lica, poročstvo notranjega miru: Bog daj stanovitnosti, da prekmalu ne posuši življenja borja blagodejne svete rose, ki nam je osvežila sreča!

(Ubežal je) 42 letni prisiljenec Osvald Krušič iz Koroškega, ko je 8. t. m. delal v Kozlerjevi pivovarni.

(Električno razsvitljavo) bodo z vodovodom vred napravili v Kočevju.

(Utonil je) enoletni otrok zakonskih Resman na Zgošah, okraj radovljiški. Otroka je varovala 14-letna Franica Prešern.

(Iz Jelšan.) V nedeljo dne 10. t. m. imeli smo po blagoslovu pri nas volilni shod. Poročala sta bivša deželna poslanca g. Jenko in g. Mandić o svojem delovanju. G. Spinčić poročal je pa iz državnega zbora. Občinstva zbralo se je mnogo. S poročilom poslancev bilo je vse zadovoljno in je odobravalo njihovo delovanje. Izreklo jim je tudi zaupnico in zagotovilo, da bo spet volilo Jenka in Mandića v deželni zbor. Sprejela se je resolucija, da se visoka vlada poziva, naj skrbi za zgrajo nove železnice iz Herpelj v Sapijane, da bi bila tako krajša zveza Trsta z Reko. Naj preskrbi v Jelšanah drevesnico, ki bi preskrbela občino z mladim drevjem in z ameriškano trto. Ob enem naj podpira podjetje, da se izkopa za vas Jelšane skupni vodnjak in naj vzame v svojo opravo več občinskih cest, pri katerih naj skrbi za odstranitev več hudih klancev. — Takoj drugi dan imeli smo za dež. zbor volitev 8 zaupnih mož. Pri tej pokazala se je ta zanimivost, da je zmaga nova stranka, ki je nasprotna sedanjemu nadžupanstvu. Večina občanov je namreč sprevidela, da na slavni podeštariji ne gospodarijo v občo zadovoljnost!! Zbrala si je zato svoje kandidate, s katerimi je sedaj tudi prodrla. A kmalu vidimo pa se spet pri Filipih, ker pred durmi imamo volitev nadžupana. Mogoče da rečemo takrat celo: „Le ta nam več županil ne bo!“ Pretečeno nedeljo bil je v Jelšanah tudi shod zaradi požarne brambe,

ki se namerava ustanoviti. Ta bila bi pri nas res prav potrebna, kar se je pokazalo na pepeluhno sredo pri velikem požaru v Dolenjah, v vasi oddaljeni četrta ure od Jelšan. Kakor je poročal takrat dopis iz Il. Bistrice, pogorelo je 13 poslopij. In le edinim Jelšancem zahvaljuje vas, da ni pogorela cela. Sedaj pa še nekoliko o letini. Ta kaže biti precej dobra. Setve so lepe in drevje cvetelo je bujno. Seveda je še vse v božjih rokah. Hudo pa kaže radi sena, ker po naših kraških senošetih prikazalo se je toliko črvov, da so na mestih kar osušili travo, ker so ji odgrizli korenje. Škodovala pa je nekaj tudi prejšnja suša, zato je slabo tudi za pašo.

(Iz Gradca) smo dobili nastopni popravek: Ni res, da ste se udeležili, da celo sodelovali moji hčeri Gvida in Olga Srebre za prosep pri različnih veseljih, katere so priredili graški Teutonci za celjski „Studentenheim“, res je pa to, da niste moji hčeri niti v Gradcu bili, ko so se prirejemale navedene veselice. — Z odličnim spoštovanjem belježim udani dr. Srebre. — V Brežicah, dne 14. maja 1896.

(Iz Samobora) 14. maja. V sredo 13. maja je umrl preč. g. Anton Glasič, častni kanonik, ki je bil premnogo let župnik v Samoboru, star 81 let.

(Pri kronanju ruskega carja) bode igrala tudi avstrijska godba, in sicer pojde 18. t. m. več mož vojaške godbe 68. polka v Moskvo. Igrala bode dne 23. t. m. pri koncertu, ki ga priredi avstrijski veleposlanik princ Liechtenstein in 31. t. m. pri balu.

Za dijaško mizo namesto venca na grob pokojnega monsign. Jerana.

G. Marija Knez v Gradcu, 3 gld. — G. Iv. Gruden, umir. c. kr. davkar na Vrhniki, 3 gld. — Osobiti štovatelj uzor-svečenika kanonika Jerana iz Dinjane, 5 gld. — G. Ig. Fertin, župnik v Beli Peči mesto venca na grob svojemu prerano umrlemu prijatelju in sošolecu gosp. Jos. Skoficu 2 gld. — Č. g. Martin Narobe, župnik v Zapogah, 5 gld. — Gospa Demšarjeva iz Železnikov mesto venca na grob č. g. župnika Jos. Skofica 3 gld. — Zbirka pri pogrebu gosp. župnika v Železnikih, 9 gld. — G. I. Meršolj, kaplan v Železnikih za venec na grob svojemu vzornemu župniku 5 gld. — N. N. iz Ljubljane 10 gld. — Č. g. duh. svetnik Jan. Sajevec, župnik v Slavini, 2 gld.

Današnjemu listu priložila je dobroznana domača tvrdka brata Eberl, tovarna oljnatih barv, laka, firneža in mojstra-pleskarja c. kr. državnih železnic in c. kr. priv. južne železnice poletni **Vozni red** pro maj 1896.

Društva.

(Zabavni večer katoliškega društva za delavke,) ki je bil napovedan za nedeljo 17. t. m., se vsled odhoda preč. g. kanonika Jan. Rozmana v Toplice prelazi na poznejši čas.

(Slov. pevsko društvo v Ptuj.) Vsled mnogostranskih želja in z ozirom na vojaško godbo priredi se letošnji veliki pevski zbor v soboto 15. dne avgusta 1896 na praznik Vnebovzetja Marije Device v „Narodnem domu“ v Brežicah. Z ozirom na kraj letošnjega velikega koncerta in drage nam brate Hrvate, od katerih se nadejamo mnogobrojne udeležbe, vsprejel je odbor v koncertni program dve primerni hrvatski pesmi: „Živita Hrvatska!“ in „Večer na Savi“; zadnja pesem izvajala se bode s spremljevanjem orkestra, ker nam je slavno „Delavsko podporno društvo v Trstu“ radevolje izposodilo orkestralno partituro, za katero prijaznost mu na tem mestu gorko domoljubno zahvalo izrekamo. Odbor „Slov. pevškega društva v Ptuj“ in lokalni koncertni odbor v Brežicah sta si v svesti, da sta storila svojo dolžnost (priskrbeli ste se za koncert dve novi pesmi s svoječasnim razpisom dveh častnih daril, izbral se je za veliki koncert v vsakem obziru ugoden kraj, zagotovljena je za veliki pevski zbor in koncert cela vojaška godba c. in kr. pešpolka nadvojvode Leopolda štev. 53 iz Zagreba in konečno se je slavnost odredila v olajšanje oddaljenim gostom na jako prilichen dan. Povoljna izvršitev in končni srečni uspeh velikega pevškega zbora na dan 15. avgusta t. l. pa završi od požrtvovalnosti, vztrajnosti, marljivosti in domoljubne uneme raznih slovenskih pevskih društev, kakor od čestitih pojedinih pevk in pevcev. Slov. pevsko društvo, osno-

vano na najširši podlagi, nima na svojem sedežu in v odboru muzikalno izobraženih mož, ne razpolaga žalibog v Ptuj s številnim in z znamenitim pevskim zborom kakor ob času poroda društva, ker so se razmere od njegove ustanovitve do danes društvu na škodo zelo pridrugele, njegova moč temelji v njegovih pravilih, tiči v društveni organizaciji, ki omogočuje bujno koncertovanje posameznih pevskih sil prekrasne slovenske domovine. Tužne narodne razmere po ponemčenih spodnještajerskih mestih in trgih zahtevajo neogibno in nujno obstanek pevškega društva z lahko gibljivim aparatom, kakoršna je naše, ki more koncerte v poljubnih krajih, koder le ima svoje društvenike, prirejati, in če bi šlo takšnega pevškega društva na slovenski zemlji ne bilo, moralo bi se z ozirom na narodne potrebe takoj ustanoviti. S tega stališča in glede na sijajne in vidne dosege naše našega pevškega društva za probujo narodne zavednosti na Spodnjem Štajerskem prosimo uljudno vsa razna slovenska pevška društva, kakor tudi vse pojedine pevke in pevce, naj se z vso energijo lotijo dela, vršijo s solidarnim in krepkim sodelovanjem svojo narodno dolžnost in se podvzajajo za note posameznih pesmi, katerih je društvo za vsako pesem po tri sto založilo. Osobito se trdno zanašamo na obilno in izdatno pomoč in ogromno udeležbo iz bele Ljubljane, letos tembolj, ker je jedna vzporedna točka posvečena jedni najboljših njenih hčera, vrli rodoljubkinji g. dr. Tavčarjevi.

Telegrami.

Dunaj, 15. maja. Uradni listi objavljajo cesarjevo pismo, s katerim se sklicujeta delegaciji na 30. maja v Budimpešto.

Dunaj, 15. maja. (Poslanska zbornica.) V zadnji seji predložena vladna predloga o zagotovitvi železnic nižje vrste obsega 25 železnic: mej temi železnico čez Ture, železnico Ljubljana-Vrhnika, Gorica-Ajdovščina. Veljava koncesije se določa k večjemu na 90 let. Skupna dolžina vseh novih železnic znaša 551 km in skupni stroški znašajo okroglo 108,100.000 gld.; od tega doneso dežele približno 40 in interesentje 53 milijonov.

Sibinj, 15. maja. Za današnji dan sklicani rumunski shod je vlada prepovedala, ker ga smatra za javno demonstracijo proti milenijski svečanosti.

Sredec, 15. maja. Knez Ferdinand je odpotoval z vojaškim spremstvom v Moskvo.

Carigrad, 15. maja. Stališče Turkanpaše je vsled zadnjih dogodkov na Kreti zelo omajano in splošno se trdi, da ga izpodrine general Abdul-Kerim, bivši vojaški poveljnik na Kreti.

Madrid, 15. maja. Po poročilu „Imperial“ zahteva general Weyler še 20.000 mož, da mu bo možno ukrotiti vstaše v pokrajini Pinar del Rio.

Madrid, 15. maja. Po poročilu iz Havane so se polastile vladne čete po zelo vročem boju vstaškega tabora; 30 vstašev je ubitih.

London, 15. maja. „Times“ poroča iz Kaire, da Evropejci v velikem številu ostavljajo Aleksandrijo, ker kolera vedno bolj razsaja. Predvčeranjim je za kolero obolelo 36 oseb, in umrlo je 22 bolnikov.

Johannesburg, 15. maja. Vsled vedno večjega razširjenja živinske kuge je prepovedan ves uvoz in izvoz. Vsi rudniki so zaprti.

Masava, 15. maja. Včeraj je odplula ladija „Gottardo“ s približno 1300 možmi v Italijo. Mej generalom Baldissero in kraljem Menelikom se vrše pogajanja glede miru. — Trdi se, da je poslednji oprostil že večje število vjetnikov in sicer brez vsake odškodnine (?).

Proti hripavosti

učinkujoče, kašelj omehujuče, sliz razkrajajoče sredstvo je prsni sirup tekarja Piccolija v Ljubljani (Dunajska cesta), kateri se uporablja prav vspešno. — Cena steklenici 35 kr. 12 stekl. gld. 3-60. 123 (50-13) 3

Umrli so:

13. maja. Ignacij Stupica, užitninskega zakupa preglednik, 62 let, Marije Terezije cesta 10, ostarelost.

Najbolje priporočena
za preskrbljenje vseh
v **kurznem listu**
zaznamovanih
menic in vrednostij

Menjalnica bančnega zavoda
Schelhammer & Schattera

Wien,
I. Bezirk,
Stefansplatz
Nr. 11, Parterre.

14. maja. Janez Petrovič, šrevljar, 49 let, Cerkvena ulica 21, jetika. — Marija Toplikar, detektiva hči, 44, leta. Dvorni trg 1, meningitis tuberculosa.

V hiralnici:

18 maja. Meta Medić, perica, 62 let, sušica možgan.

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Mokrina v 24. urah v mm.
13	9. zvečer	733.4	15.8	sr. jug	poloblačno	
14	7. zjutraj	735.7	10.3	sl. vzh.	skoro obl.	0.0
	2. popol.	734.4	17.4	sr. jug	del. obl.	
14	9. zvečer	734.7	12.2	sr. jzah.	del. obl.	
15	7. zjutraj	735.5	10.2	sl. svzh.	skoro obl.	0.0
	2. popol.	733.4	21.7	pr. m. jzah.	del. obl.	

Srednja temperatura 13. in 14. maja 15.9° in 13.5° oziroma za 2.1° in 0.4° pod normalom.

Zahvala. 368 1-1

Podpisani se iskreno zahvaljuje vsem, ki so se mej boleznijo, ob smrti in pogrebu prečast. gospoda

Josipa Škofic-a

župnika v Železnikih

njega spominjali; vzlasi se zahvaljuje prečast. gosp. kanoniku Ivanu Sušniku za duhovno pomoč v zadnji uri pokojnikovi, za lep govor pri pogrebu, za slovesno sv. mašo in pokop; Bog plačaj tudi vsem drugim gg. duhovnom, občinskemu zastopu in pevskemu društvu v Železnikih in vsem faranom, ki so se v tolikem številu udeležili pogreba.

Blagega gospoda župnika priporočam v pobožno molitev.

V Železnikih, dne 14. maja 1896.

Janez Meršolj,
kapelan.

Zahvala. 367 1-1

Ob smrti in pogrebu pokojnega prečast. gospoda dekana

monsignora Mateja Kožuha

nama je došlo toliko dokazov iskrenega sožalja ob britki izgubi, da nama ni mogoče vsakemu posebe se zahvaliti. Zato se tem potom zahvaljujemo v svojem imenu sorodnikov vsem, ki so se udeležili pogreba ter tako zadnjo čast skazali zaslužnemu pokojniku; vzlasi izrekava zahvalo prečastitemu gospodu prelatu dr. Andreju Čebašek-u, ki je vodil spreved in opravil sveto mašo, ter profesorju dr. Jos. Dolencu za prisrčen cerkveni govor, prečast. gospodom duhovnom, nadalje okr. glavarju g. dr. Gstettenhoferju, okr. šolskemu nadzorniku g. Žumerju in drugim gospodom uradnikom, šolskim vodstvom deške in deklške šole, društvu katol. rokodelskih pomočnikov in posebe njega pevskemu zboru, domačim faranom, vzlasi ženam, dekletom in fantom za lepe vence, sploh vsem, ki so skazali blagemu pokojniku zadnjo čast. Vsem Bog obilo povračaj njih trud in ljubezen.

Stara Loka, dne 13. maja 1896.

Avguštin Šinkovec,
dr. Aleš Ušeničnik,
starološka kapelana.

Zahvala. 364 1-1

V svojem imenu ostalih sorodnikov izrekam najprisrčnejšo zahvalo vsem, ki so nas tolažili v boleznin in ob smrti predrage naše tete, nepozabne gospé

Apolonije Gerdina

ter spremili drago pokojnico k večnemu počitku. Zlasti se zahvaljujem častiti duhovščini. Bog jim povrni!

Uršula Strah.

Zmanjševalna dražba

za

dozidanje zvonika in poprave župne cerkve

bode se vršila pri slav. c. kr. okrajnem glavarstvu v Krškem dne 22. t. m. ob 10. uri.

Proračunani troški so:

Zidarska in kamnoseška dela	4694 gld. 01 kr.
mizarska, ključarska, pleskarska in kleparska dela	1490 " 92 "
tesarska dela	890 " 33 "

Proračuni in drugo razgrneno je v prostorih sl. c. kr. okraj. glavarstva v Krškem.

Ponudnikom položiti je 5% ni vadijum proračunane svote.

Stavbeni odbor župne cerkve pri sv. Duhu,

dne 10. maja 1896.

365 1-1

Ljud. Jenko, prvomestnik.

Prostovoljna javna dražba.

V zapuščino umrlega prečastitega gospoda dekana Martina Povše-ta spadajoče premičnine, med katerimi so tudi 4 glave lepe živine, prodajale se bodo dne 21. maja ob 9. uri zjutraj in če treba tudi prihodnje dni v Ribnici v župnišču na prostovoljni javni dražbi.

Izklicevalo se bode po inventurni ceni, pod katero se pa posamičnih stvari prodajalo ne bode.

Kupci naj se oglasijo rečeni dan, izvedó pa, kar želé vedeti, pri podpisaneu.

V Ribnici, dne 14. maja 1896.

Ignac Gruntar,
c. kr. notar kot sodnijski poverjenec.

366 3-1

Koverta s firmo

in
vizitnice

priporoča

Katol. Tiskarna
v Ljubljani.

Izprehodne palice,

319 30-16

keglji, lignum-sanctum kroglice, vozički za otroke, canjice za potovanje, ariston-glasba, škatlice z glasbo, krožniki za kruh z napisom, razpela itd. itd

priporoča lepo narejene iz trpežnega blaga po nizki ceni

FR. STAMPFEL v Ljubljani, Kongresni trg (Tonhalle).

Spomladanske obleke,
površnike, nepremočljive
haveloke

289 10-10

za gospode in dečke kakor tudi
za gospé in deklice

iz pristne velblodje dlake ali pravega tirolskega lodna priporočata v največji izberi

Eričar & Mejač,
Ljubljana, Slonove ulice 9.

Ilustr. ceniki razpošljajo se franco in zastonj.

Dunajska borza.

Dne 13. maja.

Skupni državni dolg v notah	101 gld. 30 kr.
Skupni državni dolg v srebru	101 " 15 "
Avstrijska zlata renta 4%	122 " 55 "
Avstrijska kronska renta 4%, 200 kron	101 " 20 "
Ogerska zlata renta 4%	122 " 45 "
Ogerska kronska renta 4%, 200 kron	99 " — "
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	948 " — "
Kreditne delnice, 160 gld.	354 " 25 "
London vista	120 " 20 "
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	58 " 80 "
20 mark	11 " 75 "
20 frankov (napoleonador)	9 " 54 "
Italijanski bankovci	44 " 45 "
C. kr. cekini	5 " 65 "

Dne 13. maja.

4% državne srečke l. 1854, 250 gld.	144 gld. — kr.
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	155 " — "
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	196 " 25 "
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	99 " 18 "
Tisine srečke 4%, 100 gld.	138 " 50 "
Dunavske vrvnavne srečke 5%	127 " — "
Dunavsko vrvnavno posojilo l. 1878	107 " 25 "
Posojilo goriškega mesta	112 " — "
4% kranjsko deželno posojilo	98 " 50 "
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	99 " 25 "
Priporitetne obveznice državne železnice	222 " 75 "
" južne železnice 3%	167 " — "
" južne železnice 5%	128 " 60 "
" dolenskih železnice 4%	99 " 50 "

Kreditne srečke, 100 gld.	199 gld. — kr.
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	189 " — "
Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	18 " 35 "
Rudolfove srečke, 10 gld.	25 " — "
Salmove srečke, 40 gld.	69 " 25 "
St. Genois srečke, 40 gld.	69 " — "
Waldsteinove srečke, 20 gld.	61 " — "
Ljubljanske srečke	22 " 25 "
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	158 " 25 "
Akcije Ferdinandove sev. železn., 1000 gl. st. v.	3395 " — "
Akcije tržaškega Lloydja, 500 gld.	442 " — "
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	95 " 50 "
Dunajskih lokal. železnice delniška družba	61 " — "
Montanska družba avstr. plan.	79 " 60 "
Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	158 " 50 "
Papirnih rubljev 100	127 " 50 "

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Kavarovanje za zgube pri izrebanjih, pri izrebanju najmanjšega dobitka.

Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

MERCUR

Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvareh, potem o kursnih vrednostih vseh špekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni sveti za dosego kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti

naloženih glavnice.